

Verkennd natuuronderzoek locatie Master- veldweg 21a te Winterswijk

Onderzoek naar het (potentieel) voorkomen van beschermde
soorten in het kader van de Wet natuurbescherming

Datum: 10-09-2018
Auteur: A. Tuitert
Opdrachtgever: Bureau Takkenkamp
Rapportnummer: AT/2018/10.09
Versie: D1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het perceel Masterveldweg 21a in Winterswijk bestaan herontwikkelingsplannen, waarbij enkele oude stallen en schuren worden geamoveerd. In opdracht van Bureau Takkenkamp is een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om de mogelijke effecten van de voorgenomen herontwikkeling op beschermde soorten en natuurgebieden in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van het verkennend natuuronderzoek.

Figuur 1.1-1: Locatie plangebied (rode pijl).

Figuur 1.1-2: Indruk bebouwing plangebied.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de wet- en regelgeving voor natuur worden overtreden ten aanzien van beschermde soorten of gebieden. Indien sprake is van effecten op beschermde soorten, dan is voor de ingreep mogelijk een ontheffing vereist op grond van de Wet natuurbescherming. Indien sprake is van effecten op beschermde gebieden, dan is voor de ingreep mogelijk een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming vereist.

2 Wettelijk kader

2.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten of andere handelingen en plannen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie).

Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten relevant:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangevoerd dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

2.2 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;

- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - ° onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - ° onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - ° onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wn een ontheffing te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

2.3 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland/Ecologische Hoofdstructuur

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN/EHS in Gelderland zijn opgenomen in de vigerende provinciale omgevingsverordening van de provincie Gelderland.

3 Werkwijze

Op 28 augustus 2018 heeft een verkennend veldbezoek in het plangebied plaatsgevonden. Op basis van een expertoordeel is aan de hand van biotoopeisen van beschermde soorten en habitatkenmerken in het plangebied beoordeeld welke beschermde soorten er in het plangebied kunnen voorkomen. Het veldonderzoek heeft een verkennend karakter en kan niet worden gezien als uitputtende soorteninventarisatie.

Om een indicatie te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten in en rond het plangebied is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Er zijn in de NDFF geen waarnemingen van beschermde soorten aanwezig uit het plangebied zelf. In de wijdere omgeving zijn wel beschermde soorten van het landelijk gebied waargenomen zoals steenuil, bosuil, eekhoorn en haas.

4 Resultaten

4.1 Natura 2000

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Kottenburgerveen op ca. 6,5 km afstand van het plangebied. Gelet op de grote afstand en de beperkte impact van de ingreep (reguliere sloop- en bouwbouwwerkzaamheden) kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Nadere toetsing in de vorm van een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Figuur 4.1: Ligging Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied (zwarte pijl). Bron: Natura 2000 Viewer IPO.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van het NNN ligt en de provinciale Omgevingsverordening van Gelderland geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing aan de bepalingen uit de provinciale omgevingsverordening van Gelderland ten aanzien van NNN niet noodzakelijk.

Figuur 4.2: Ligging (NNN) ten opzichte van het plangebied (zwarte pijl). Bron: Planviewer provinciale omgevingsverordening Gelderland.

4.3 Beschermde soorten

4.3.1 Flora

Er zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde plantensoorten bekend uit het plangebied. Het plangebied bestaat uit enkele oude stallen en schuren en bevat geen voor beschermde plantensoorten geschikt biotoop. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten muurplanten aangetroffen op de gevels van de bebouwing. Nader

onderzoek naar planten of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.3.2 *Vogels*

De onderzochte stallen en schuren zijn ongeschikt als nestplaats voor gebouwbewonende zangvogels met een jaarrond beschermde nestplaats zoals gierzwaluw en huismus vanwege het ontbreken van een hellend pannendak of andere (dak)constructies waarin ze kunnen broeden. De daken van de stallen en schuren bestaan uit golfplaten en zijn niet voorzien van een dakbeschot. Er zijn tijdens het veldbezoek ook geen roepende huismussen of laag overvliegende gierzwaluwen aangetroffen.

In de onderzochte stallen en schuren zijn geen sporen (uitwerpselen, braakballen) van uilen zoals steenuil en kerkuil aangetroffen. In de NDFF zijn ook geen waarnemingen bekend van territoria van uilen uit het plangebied. Wel is een territorium indicerende waarneming van de steenuil bekend van het naastgelegen erf (Teesink).

In de stallen en schuren zijn op houten balken/schoren enkele (oude) vogelnesten aangetroffen van vermoedelijk merel en winterkoning. Nesten van deze soorten zijn niet jaarrond beschermd. Ten aanzien van mogelijk in en rond de gebouwen broedende vogels waarvan het nest niet jaarrond is beschermd geldt dat gedurende het broedseizoen – dat globaal loopt van half maart tot begin augustus – voorkomen moet worden ze worden aangetast zolang ze in gebruik zijn. Daarbuiten zijn de nesten niet meer beschermd en mogen ze zonder ontheffing worden verwijderd.

Nader onderzoek naar broedvogels of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.3.3 *Zoogdieren*

Vleermuizen

In de onderzochte bebouwing zijn geen mogelijkheden aanwezig voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. De stallen en schuren bevatten geen spouwmuren en ook geen dakbeschot, daklijsten of andere constructies waarin vleermuizen kunnen verblijven. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen uitwerpselen (keutels) of prooiresten (vlindervleugeltjes) van vleermuizen aangetroffen. Aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen in de onderzochte bebouwing kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek naar vleermuizen of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Overige zoogdiersoorten

Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor niet-vrijgestelde beschermde soorten overige zoogdieren zoals eekhoorn, das en boomarter vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied. Een soort als steenarter zou wel voor kunnen komen, maar tijdens het veldbezoek zijn geen sporen (uitwerpselen, prooiresten) gevonden die duiden op aanwezigheid van de steenarter in de bebouwing. In de schuurtjes zou de algemeen voorkomende huisspitsmuis kunnen voorkomen. Deze soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek naar overige zoogdieren of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.3.4 *Vissen, amfibieën en reptielen*

In het plangebied is geen geschikte biotoop aanwezig voor beschermde soorten vissen, amfibieën en reptielen vanwege het ontbreken van oppervlaktewater en/of ander geschikt leefgebied. Nader onderzoek naar amfibieën, reptielen en vissen of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.3.5 *Ongewervelden*

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde soorten ongewervelden in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen geschikt biotoop voor beschermde soorten libellen, dagvlinders of andere soorten ongewervelden. De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten. Nader onderzoek naar ongewervelden of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5 Conclusie

5.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

De voorgenomen herontwikkeling van het plangebied leidt niet tot negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden. Nadere toetsing in de vorm van een verslechterings-toets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.2 Wet natuurbescherming; soortenbescherming

Het plangebied vormt geen geschikte groei- of voortplantingsplaats voor niet-vrijgestelde beschermde soorten planten of dieren. Van essentieel leefgebied voor niet-vrijgestelde beschermde soorten is evenmin sprake. Er zijn geen nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats aangetroffen. Nader veldonderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.3 Natuurnetwerk Nederland

De voorgenomen herontwikkeling van het plangebied leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de vigerende provinciale Omgevingsverordening van de provincie Gelderland ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland (Gelders Natuurnetwerk). Verdere toetsing in de vorm van een "Nee, tenzij-toets" is niet aan de orde.